

LAUSUNTO

16.6.2025

Eduskunnan lakivaliokunnalle

1. Yleistä

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä eduskunnalle EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi.

SDP yhtyy esityksen tavoitteisiin poliittisen mainonnan avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Ihmisillä on oikeus tietää, mitkä mainokset ovat poliittista mainontaa, mikä taho on mainosten takana ja onko mainontaa kohdennettu heille. Suurten sosiaalisen median yritysten kasvava rooli poliittisen mainonnan alustoina on hyvä tunnistaa ja sääntelyä kehittää vastamaan muuttuvaa mediamainonnan kenttää.

Poliittisen mainonnan sääntelyllä tulee pyrkiä torjumaan tiedon manipulointia ja ulkopuolisten tahojen mahdollisuutta vaikuttaa esimerkiksi vaaleihin. EU:n asetuksen ja hallituksen esityksen pääasiallisena tavoitteena on näiden uhkien ennaltaehkäisy, ja ne ovat SDP:n mielestä pääpiirteissään kannatettava. Toivomme seuraavien asioiden huomioimista valmistelussa:

2. Sääntely ei saa johtaa yhteiskunnallisen keskustelun tosiasialliseen vähenemiseen tai kaventumiseen

Vaalimainonnalla on merkittävä rooli demokraattisessa yhteiskunnassa tiedon jakamisessa, mielenkiinnon herättämisessä ja äänestäjien aktivoinnissa. Poliittista mainontaa tulee jatkossakin olla mahdollista tehdä kaikissa eri kanavissa avoimuutta ja läpinäkyvyyttä korostavaa sääntelyä noudattaen.

Sääntely ei saa vaikeuttaa mainontaa tavoilla, jotka tosiasiallisesti johtavat poliittisen mainonnan ja yhteiskunnallisen keskustelun vähenemiseen tai kaventumiseen. SDP pitää tärkeänä, että vaalit ja politiikan sisällöt voivat jatkossakin näkyä ja kuulua siellä, missä ihmiset viettävät aikaa ja medioissa, joita ihmiset kuluttavat. Sisältöjen tulee olla mahdollisimman helposti saavutettavissa kaikille kansalaisille.

Sääntelyn ei siis tule johtaa siihen, että mahdollisuus tehdä poliittista mainontaa tietyissä kanavissa loppuu kokonaan tai että yhteisiin pelisääntöihin

sitoutuneilla, avoimesti toimivilla toimijoilla ei tosiasiallisesti ole yhtenäisiä mahdollisuuksia tehdä poliittista mainontaa.

3. Termien määrittelyssä, eri toimijoiden velvollisuuksissa ja ohjeistuksissa pyrittävä selkeyteen

Poliittinen mainonta tulee määritellä selkeästi. Puolueiden tekemä mainonta on lähtökohtaisesti poliittista, mutta sääntelyn ei tulisi vaikeuttaa esimerkiksi kansalaisjärjestöjen mahdollisuuksia käydä yhteiskunnallista keskustelua ja tehdä mainontaa.

Poliittisen mainonnan avoimuutta koskevien ohjeistusten ja velvollisuuksien tulee olla esitetty niin selkeästi ja yksiselitteisesti, että sääntely ei tosiasiallisesti estä avoimesti ja läpinäkyvästi toimivien tahojen mahdollisuutta tehdä poliittista mainontaa. Poliittisen mainonnan tuottajille ja julkaisijoille pitää olla selvää, kenen vastuulla on tunnistaa ja ilmoittaa, onko mainos poliittista mainontaa ja pitääkö sen maksaja erikseen ilmoittaa.

Lisäksi SDP toivoo, että sääntelyssä huomioidaan mahdollisuuksien mukaan mainonnan julkaisijoiden erilaiset realiteetit mainonnan alustoina. Poliittista mainontaa tehdään niin kansainvälisissä sosiaalisen median kanavissa kuin pienissä paikallismedioissakin. Näillä molemmilla on tärkeä rooli demokratian toteutumisessa ja eri ihmisryhmien tavoittamisessa. Realiteetit poliittisen mainonnan volyymin ja eri toimijoiden resurssien osalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään.

4. Ohjaukseen ja neuvontaan varattava tarpeeksi resursseja

Valtiontalouden tarkastusviraston ohjaus- ja neuvontarooliin pitää varata tarpeeksi resursseja erityisesti asetuksen astuessa voimaan syksyllä 2025 ja hyvissä ajoin ennen vuoden 2027 eduskuntavaaleja.

Helsingissä 16. päivänä kesäkuuta 2025

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp

Mikkel Näkkäläjärvi
puoluesihtööri

Miikka Lönnqvist
hallintopäällikkö

Lisätietoja:

*Miikka Lönnqvist
p. 050 441 0715
miikka.lonnqvist@sdp.fi*